

یادگیری ماشین

(۱۰۵-۱۱-۸۰۵)

فصل سوم

یادگیری بینی

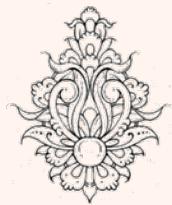
قوانين تداعی (وابستگی)

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر
پاییز ۱۴۰۰
احمد محمودی ازناوه

فهرست مطالب

- یادگیری بیزی
  - معیارهای تصمیم‌گیری
  - قوانین تداعی (وابستگی)

دانشکده
سینما
بهمیتی

اهمال و استنداچ

- داده‌هایی که مورد استفاده قرار می‌دهیم، حاصل فرآیندی است که (کاملا) شناخته شده نیست.
- در پدیده‌های تصادفی، متغیرهای غیرقابل مشاهده، موجب پیدایش عدم قطعیت می‌شود.
- $x=f(z)$
- با توجه به این که چنین فرآیندهایی بدین‌شیوه قابل مدل کردن نیستند، خروجی را به صورت یک متغیر تصادفی تعریف می‌کنیم:
- $P(X=x)$
- بر اساس نمونه‌های ۶۰ دی می‌توان این توزیع را تخمین زد، به عنوان مثال برای سکه

دانشگاه
سینمایی

$$p_o = \# \{Heads\} / \# \{Tosses\} = \sum_t x^t / N$$

• مساله‌ی دسته‌بندی اعتبار مشتریان:

- ۹۰٪ی: درآمد و پس‌انداز

- خروجی: مشتری High risk و low risk

- Input: $x = [x_1, x_2]^T$, Output: $C \in \{0, 1\}$

- پیش‌بینی:

- high risk($C=1$) or low risk($C=0$)

choose $\begin{cases} C = 1 \text{ if } P(C=1 | x_1, x_2) > 0.5 \\ C = 0 \text{ otherwise } \end{cases}$

or

choose $\begin{cases} C = 1 \text{ if } P(C=1 | x_1, x_2) > P(C=0 | x_1, x_2) \\ C = 0 \text{ otherwise } \end{cases}$

یادگیری ماشین

احتمال شرطی

دانشکده
سینمایی
بهشتی

دسته‌بندی (ادامه...)

- با فرض این وردی x , متغیر مشاهده شده است، مساله یافتن احتمال $P(C|x)$ است.

Bayes' Rule

posterior
احتمال پسین

احتمال پیشین

prior

درست‌نمایی کلاس

Class likelihood

evidence

$$P(C = 0) + P(C = 1) = 1$$

$$p(\mathbf{x}) = p(\mathbf{x} | C = 1)P(C = 1) + p(\mathbf{x} | C = 0)P(C = 0)$$

دانشکده
سینمایی

دسته‌بندی پنده‌گلاسی

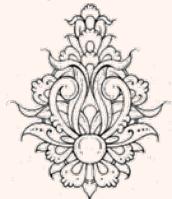
$$P(C_i | \mathbf{x}) = \frac{P(C_i) p(\mathbf{x} | C_i)}{p(\mathbf{x})}$$

احتمال رخداد X هنگامی که می‌دانیم
به کلاس C_i تعلق دارد
Class likelihood

$$P(C_i | \mathbf{x}) = \frac{P(C_i) p(\mathbf{x} | C_i)}{p(\mathbf{x})} = \frac{P(C_i) p(\mathbf{x} | C_i)}{\sum_{k=1}^K P(C_k) p(\mathbf{x} | C_k)}$$

$$P(C_i | \mathbf{x}) = \max_k P(C_k | \mathbf{x})$$

در این صورت کلاس C_i انتخاب می‌شود.

دانشکده
سینمایی

Losses and Risks

- در برخی موارد، تصمیمهای پیآمد یکسانی ندارند.
  - «کنیش α_i »، به عنوان انتخاب کلاس C_i تعریف شده است.
- λ_{ik} به عنوان میزان ریسک انتخاب کلاس i در زمانی که وردی به این کلاس k تعلق دارد.
- در این صورت، **expected risk** به صورت زیر محاسبه میشود:

$$R(\alpha_i | x) = \sum_{k=1}^K \lambda_{ik} P(C_k | x)$$

choose α_i if $R(\alpha_i | x) = \min_k R(\alpha_k | x)$

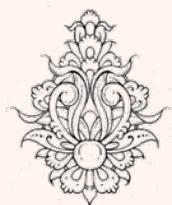
دانشگاه
سینمایی

بررسی 0/1 Loss

$$\lambda_{ik} = \begin{cases} 0 & \text{if } i = k \\ 1 & \text{if } i \neq k \end{cases}$$

$$\begin{aligned} R(\alpha_i | \mathbf{x}) &= \sum_{k=1}^K \lambda_{ik} P(C_k | \mathbf{x}) \\ &= \sum_{k \neq i} P(C_k | \mathbf{x}) \\ &= 1 - P(C_i | \mathbf{x}) \end{aligned}$$

برای داشتن کمترین ریسک ممتمل‌ترین حالت
را انتخاب می‌کنیم

دانشگاه
بهشتی

هزینه‌ی بالای انتخاب اشتباه

- در برقی کاربردها، انتخاب اشتباه کلاس هزینه‌ی بالای دارد، به نمای که بهتر است هیچ انتخابی توسط سیستم خودکار صورت نپذیرد. در این حالت نمونه به عنوان «مشکوک» تلقی شده و «رد» می‌شود.

- «کنش» جدیدی تعریف می‌شود: (د)

choose C_i if $R(\alpha_i | x) < R(\alpha_k | x) \quad \forall k \neq i$ and

$$R(\alpha_i | x) < R(\alpha_{k+1} | x)$$

reject $R(\alpha_{k+1} | x) < R(\alpha_i | x) \quad i = 1, 2, \dots, k$

دانشگاه
سینمایی

هزینه‌ی بالای انتخاب اشتباہ (ادامه...)

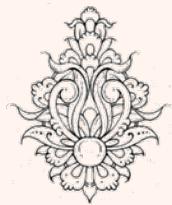
- به عنوان مثال تابع ریسک به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\lambda_{ik} = \begin{cases} 0 & \text{if } i = k \\ \lambda & \text{if } i = K + 1, \quad 0 < \lambda < 1 \\ 1 & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$R(\alpha_{K+1} | \mathbf{x}) = \sum_{k=1}^K \lambda P(C_k | \mathbf{x}) = \lambda$$

$$R(\alpha_i | \mathbf{x}) = \sum_{k \neq i} P(C_k | \mathbf{x}) = 1 - P(C_i | \mathbf{x})$$

choose C_i if $P(C_i | \mathbf{x}) > P(C_k | \mathbf{x}) \quad \forall k \neq i$ and $P(C_i | \mathbf{x}) > 1 - \lambda$
reject otherwise

دانشگاه
سینمایی

Discriminant Functions

توابع جداساز

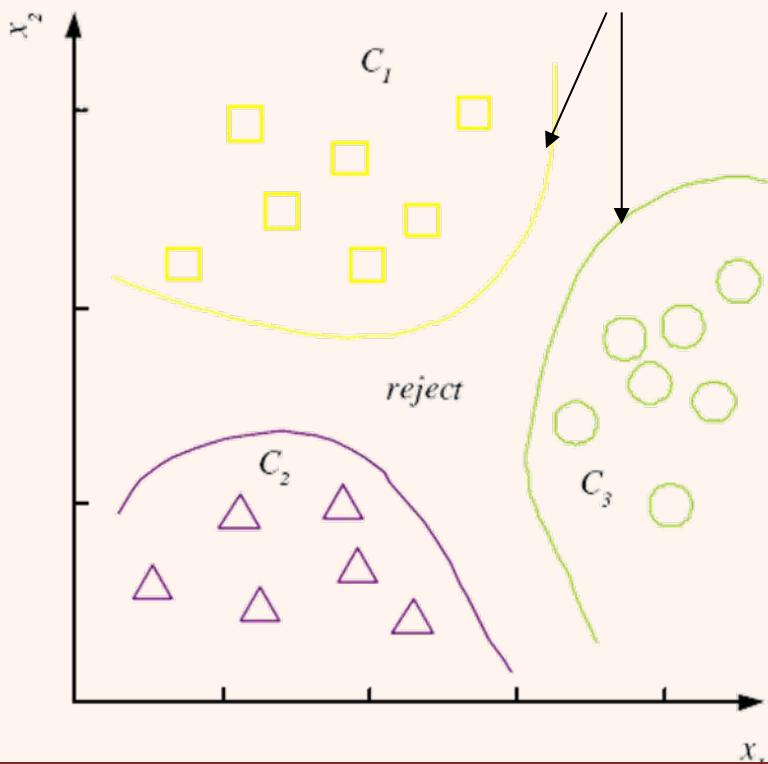
choose C_i if $g_i(\mathbf{x}) = \max_k g_k(\mathbf{x})$

$$g_i(\mathbf{x}), i = 1, \dots, K$$

$$g_i(\mathbf{x}) = \begin{cases} -R(\alpha_i | \mathbf{x}) \\ P(C_i | \mathbf{x}) \\ p(\mathbf{x} | C_i)P(C_i) \end{cases}$$

K decision regions $\mathcal{R}_1, \dots, \mathcal{R}_K$

$$\mathcal{R}_i = \{\mathbf{x} \mid g_i(\mathbf{x}) = \max_k g_k(\mathbf{x})\}$$

Dichotomizer

$$g(\mathbf{x}) = g_1(\mathbf{x}) - g_2(\mathbf{x})$$

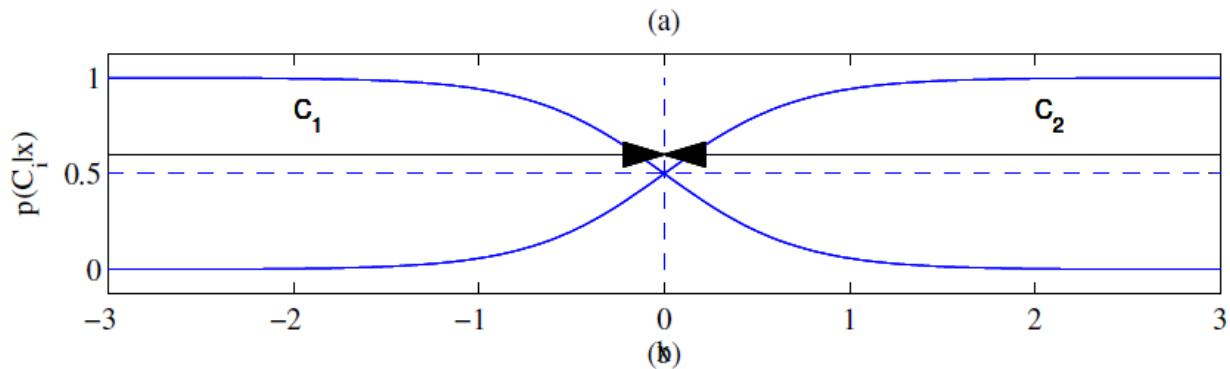
choose $\begin{cases} C_1 & \text{if } g(\mathbf{x}) > 0 \\ C_2 & \text{otherwise} \end{cases}$

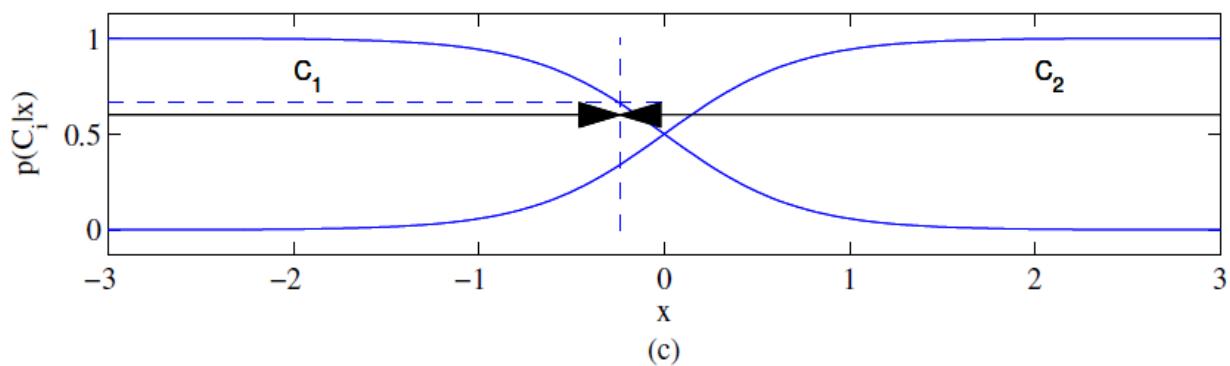
دانشکده
بیهقی

بررسی حالات مختلف

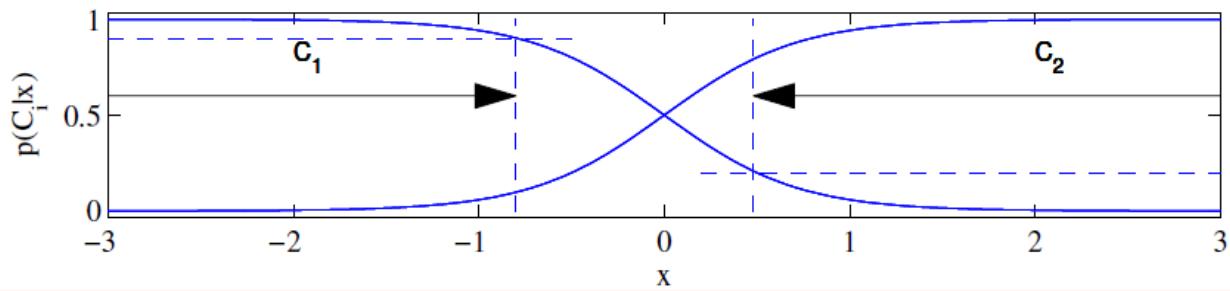
Equal losses

Unequal losses

With reject

پژوهش

- اهمال این که با در اختیار داشتن و اودی x ، در حالت S_k باشیم: $P(S_k | x)$
- سودمندی کنش α_i وقتی در حالت k هستیم:
  - $- U_{ik}$

$$EU(\alpha_i | \mathbf{x}) = \sum_k U_{ik} P(S_k | \mathbf{x})$$

Choose α_i if $EU(\alpha_i | \mathbf{x}) = \max_j EU(\alpha_j | \mathbf{x})$

Expected utility

دانشکده
سینما
بهریتی

- «قانون تداعی» (قانون وابستگی) الگوهایی را که بر اساس آن یک رویداد به دیگری همراه باشود را جستجو می‌کند، به عنوان مثال وابستگی خرید قلم به خرید کاغذ.
- یک روش مناسب برای یافتن روابط بین متغیرهای موجود در پایگاه داده‌های بزرگ است.

Association rule: $X \rightarrow Y$

antecedent

مقدمه

consequent

تالی

دانشکده
سینمایی
بهشتی

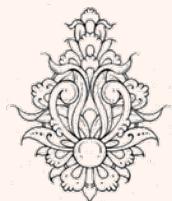
مُعیارهای وابستگی - پشتیبان

- Support ($X \rightarrow Y$):

$$P(X, Y) = \frac{\#\{\text{customers who bought } X \text{ and } Y\}}{\#\{\text{customers}\}}$$

- در صورتی وابستگی $Y \rightarrow X$ اهمیت خواهد داشت، که نسبت تراکنش‌های X و Y به مجموعی کل تراکنش‌ها (قیمت قابل قبولی باشد).

- معیار «پشتیبان» اهمیت آماری قانون مورد نظر را نشان می‌دهد.

مُعيارهای وابستگی - اطمنان

- Confidence ($X \rightarrow Y$):

$$P(Y | X) = \frac{P(X, Y)}{P(X)}$$

$$= \frac{\#\{\text{customers who bought } X \text{ and } Y\}}{\#\{\text{customers who bought } X\}}$$

- این معيار طبیعی‌ترین چیزی است که محاسبه می‌شود، در واقع بیانگر این است که تا په حدی قانون قابل اطمینان است. به بیان دیگر «قدرت» قانون (ا نشان می‌دهد.
- برای «اطمنان» کافی، باید این معيار به یک نزدیک بوده و مقدار آن از تا حد قابل قبولی از ($P(Y)$) بیشتر باشد.

دانشکده
سینمایی

محیا‌های وابستگی - lift

- Lift/interest ($X \rightarrow Y$):

$$= \frac{P(X, Y)}{P(X)P(Y)} = \frac{P(Y | X)}{P(Y)}$$

- Lift=1
- X و Y مستقل هستند.
- Lift>1
- X موجب افزایش (福德اد Y می‌شود.
- Lift<1
- X احتمال بروز Y را کاهش می‌دهد.

این روابط به راحتی قابل تعمیم به بیش از دو آیتم (itemset) است.
 $(X, Z \rightarrow Y): P(Y|X, Z)$

دانشکده
سینمای
بهرستانی

Transaction	Items in basket
1	milk, bananas, chocolate
2	milk, chocolate
3	milk, bananas
4	chocolate
5	chocolate
6	milk, chocolate

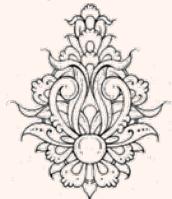
SOLUTION:

$\text{milk} \rightarrow \text{bananas}$: Support = $2/6$, Confidence = $2/4$

$\text{bananas} \rightarrow \text{milk}$: Support = $2/6$, Confidence = $2/2$

$\text{milk} \rightarrow \text{chocolate}$: Support = $3/6$, Confidence = $3/4$

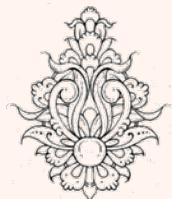
$\text{chocolate} \rightarrow \text{milk}$: Support = $3/6$, Confidence = $3/5$

- این الگوریتم در دو مرحله انجام می‌پذیرد:
  - یافتن itemsets مکرر (frequent) (آنها که معیار پشتیبان بالایی دارند،
  - در صورتی که (X, Y, Z) دارای معیار پشتیبان بالایی باشند، (X, Y) , (X, Z) و (Y, Z) هم باید دارای معیار پشتیبان بالایی باشند.

Anti-monotone property

- اگر یک itemset، مکرر نباشد، همچند که از itemsets آن مکرر نخواهد بود.
- یافتن قانون وابستگی بین itemsets یافت شده
- تقسیم آیتمها به دو دسته‌ی تالی و مقدّم

دانشکده
سینمایی